

EL MOLÍ NOU

Pujant de Tirig a Catí, després del mas de Monfort, i un cop creuada la rambla de la Morellana, s'hi troben a tocar les restes del Molí. Baix d'aquest, el barranc del Gatellà i el que ve del pou dels Regalls, més enllà de Catí, s'ajun-

molde. Si més no, així ho manifesta un catinenc vuitantí, l'avi del qual va anar-hi a moldre. L'actual propietari, Arsenio Sales, ex-agutzil de la Vila de Catí i pare del jove que em va acompanyar en la visita al molí Galià no ha pogut donar-me cap informació referent al molí.

que sortia del molí, mitjançant una sèquia coberta i molt fonda, creuava la rambla i arribava fins el camí del mas de Monfort, lloc on la vessava. M'han contat que un home va caure dins del cup i va utilitzar l'esmentat desguàs per fer-se estalvi. Crec que deu pertànyer a la lle-

Racó on era el cup

Minimola volandera feta d'un quart d'una mola gran

La silueta del molí des del pou de rambla

Ruïnes del molí

ten per formar la rambla de la Morellana. El pou de la rambla, on s'abateixen d'aigua els veïns del mas de Monfort, n'és perenne testimoni.

No saben quan es va bastir, la Història de Catí, al·ludida en l'anterior molí, acaba l'any 1600 i en aquesta data de ben segur que no hi era. La seva construcció ens ho fa palès. No és gens agosarat afirmar que aquest molí, com d'altres d'aquesta conca, deuria pertànyer a l'esclat moliner del segle XVIII. Va ser l'últim que es va fer a Catí, el més nou, és per això que se'n diu.

Pareix que mai va arribar a ésser rendible, son cabdal hídric era molt minso, era de poca potència i trigava massa a

Vist des de lluny, les parets esbrotades, sense cap tipus d'enllaç i en equilibri inestable, li donen un aspecte inconfusible i alhora fràgil. En apropar-nos, podem veure amb més detall les portes d'entrada, el que deuria d'ésser per dins, i els arcs de toves de les finestres de l'habitatge del moliner. Cal dir que a hores d'ara jo el veig com fa cinquanta anys quan el vaig veure per primera vegada (mon pare era del mas de Monfort i jo hi pujava sovint).

El sostre, el cup i el càrcol romanen colgats de runes i res d'ells no podem esbrinar. Em sobta el que no aparega cap pedra del cup, que, segons informacions orals rebudes dels avantpassats, era vertical i de poca alçària. L'aigua

genda del molí, almenys se me'n fa difícil de creure-ho, encara que seria possible si abans de la botana podia desviar-se l'aigua envers la canalera esmentada abans. Siga com siga els misteris mai han estat mancats d'encís.

Pel que fa a les moles era molí d'una mola, eren moles catalanes, quan va passar la guerra encara hi eren, però els soldats les van desmuntar i les van trencar.

Com que eren temps difícils i el blat estava intervingut, els veïns del mas de Monfort van agafar mitja mola i la van partir pel mig. D'un quart van fer una petita mola sotana, no gaire arrodonida. De l'altra quarta part van fer-ne una de volandera, perfectament arrodonida i